

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Europos technologijų platformų ir pramonės permainų (nuomonė savo iniciatyva)

(2012/C 299/03)

Pranešėjas **Josef ZBOŘIL**

Bendrapranešėjis **Enrico GIBELLIERI**

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, vadovaudamasis savo Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalimi, 2012 m. sausio 19 d. nusprendė savo iniciatyva parengti nuomonę dėl

Europos technologijų platformų ir pramonės permainų

(nuomonė savo iniciatyva).

Pramonės permainų konsultacinė komisija (CCMI), kuri buvo atsakinga už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. birželio 11 d. priėmė savo nuomonę.

482-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. liepos 11–12 d. (2012 m. liepos 11 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 138 nariams balsavus už, 2 – prieš ir 1 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 EESRK supranta, kad labai svarbu iš anksto numatyti pramonės permainas, tačiau tai padaryti labai sunku, nes jos priklauso nuo daugelio veiksnių. Vienas iš svarbiausių permainas skatinančių veiksnių yra moksliniai tyrimai ir inovacijos, o Europos technologijų platformos (toliau – ET platformos) yra ryškiausias jų indikatorius.

1.2 Komitetas prašo Europos Komisijos toliau remti jau veikiančių ET platformų veiklą, padėti joms efektyviau keistis informacija tarpusavyje ir su atitinkamomis Europos institucijomis.

1.3 EESRK pripažįsta, kad su ET platformomis susiję pramonės sektoriai vertės grandinėje užima labai svarbią vietą: daugelis inovacijų priklauso nuo tipinių technologinių procesų (nuo gamybos, apdirbamosios pramonės, miškininkystės, robotų technikos) ir medžiagų (cheminių medžiagų, plieno ir kt.). Taigi į technologinius procesus ir medžiagas diegiamos inovacijos tarsi katalizatorius veikia Europos inovacijas.

1.4 Komitetas pripažįsta, kad ET platformos sprendžia ir visuomenei aktualius iššūkius. Jų veiklos sritis turi didelės įtakos visuomenei, nes daro poveikį augimui ir pridėtinės vertės turinčių darbo vietų kūrimui. ET platformos reaguoja į opiausias strategines problemas (pavyzdžiui, bioekonomikos, žaliavų ir efektyvaus išteklių naudojimo).

1.5 ET platformos – aiškus ir puikus pavyzdys, kaip Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką galima vykdyti pradendant „iš apačios“, į visus inovacijų etapus įtraukiant pramonę ir kitus svarbius suinteresuotuosius subjektus. Tokio pat principo reikėtų laikytis ir įgyvendinant programą „Horizontas 2020“.

1.6 EESRK įsitikinimu, ET platformų veikla būtų veiksmingesnė, jeigu Europos Komisija efektyviau vykdytų ES reguliavimo bazės supaprastinimą (įskaitant dalyvavimą ES projektuose), jeigu būtų kryptingiau siekiama, kad skirtingų institucijų

iniciatyvos nebūtų tokios padrikos ir kad tarp jų nebūtų konkurencijos, jeigu būtų geriau koordinuojamos įvairios politikos sritys ir institucijose ateityje šiam klausimui būtų skiriama daugiau dėmesio.

1.6.1 Komiteto nuomone, nuo ET platformų labai priklauso ES „pramonės politikos“ sėkmė. Pramonė (viena svarbiausių ES atramų) joms skiria daug pastangų ir didelę paramą. Impulsą ET platformų veiklai duoda pramonė, todėl ir jų iniciatyvos yra skirtos pramonei. ET platformų darbas susijęs ne vien su technologiniais ir mokslinių tyrimų poreikiais, bet ir su technologijų perdavimu.

1.6.2 Kalbant apie konkrečius atvejus (ESTEP, PLATEA ir kitus), Europos, nacionalinių ir regionų technologijų platformos turėtų nuolat bendradarbiauti su profesinėmis sąjungomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Taip būtų galima spręsti socialines ir visuomenei aktualias problemas ir atitinkamai sustiprinti poveikį strateginėms mokslinių tyrimų darbotvarkėms.

1.6.3 Sunkumus, su kuriais susiduriama įtraukiant MVĮ, reikėtų spręsti nuolat lyginant padėtį su sėkmingiausiais pavyzdžiais, kaip tai daro Bendroji kuro elementų ir vandenilio technologijų įmonė (FCH-JU).

1.7 Susijusių nacionalinių ir regionų technologijų platformų struktūra yra tokia pati kaip ir ET platformų, tik jos veikia valstybių narių lygmeniu. Glaudžiau bendradarbiaujant su ET platformomis būtų galima sklandžiau koordinuoti ES, nacionalinių ir regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų programas ir geriau jas suderinti.

1.8 ET platformos gali svariai prisidėti įgyvendinant įvairių sričių Europos politiką. Siekiant paskatinti inovacijas viešajame ir privačiajame sektoriuose, buvo nustatyti tam tikri prioritetai: išteklių ir energijos vartojimo efektyvumas procesų pramonėje (SPIRE), Biopramonės viešojo ir privatačiojo sektorių partnerystės (Biopramonė augimui), Europos vandens, žaliavų ir pažangiųjų

miestų inovacijų partnerystės (kartu su Europos strateginiu energetikos technologijų planu (SET)) ir energetinių medžiagų pramoninių mokslinių tyrimų iniciatyva (EMIRI)). Toks glaudesnis įvairių sektorių bendradarbiavimas ir per ET platformas vykdomas koordinavimas galiausiai bus naudingas Europos visuomenei.

1.9 EESRK ragina ES institucijas siekti glaudesnio tarptautinio bendradarbiavimo ir pritraukti pažangiausias pasaulines žinias, kad Europos Sąjunga galėtų jomis pasinaudoti ir teikti rinkai.

1.10 Nacionalines technologijų platformas reikėtų skatinti ir sudaryti joms papildomas sąlygas nacionaliniu ir regionų lygmeniu gauti struktūrinių fondų paramą pažangiajai specializacijai įgyti.

1.11 ET platformos igis daugiau svarumo, jeigu spręsdamos visuomenei rūpimas problemas užsiims ne vien tik moksliniais tyrimais, bet ir inovacijomis. Tai labai svarbu norint Europoje ir toliau užtikrinti socialinį aprūpinimą ir gerovę.

1.12 EESRK palankiai vertina ET platformų veiklą, nes jos yra tarpininkės, padedančios užtikrinti, kad būtų diegiamos paklausos diktuojamos novatoriškos priemonės, kurios savo ruožtu papildo mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą ir spartina jų įsisavinimą rinkoje. ET platformų vaidmuo svarbus ir diegiant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos rezultatus. Komitetas prašo aktyviau imtis koordinavimo paramos veiklos, kad būtų bendradarbiaujama vertės grandinėje.

1.13 Gamybos procesai ir su gamyba susijusi mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla plačiosios visuomenės (ypač jaunimo) akyse praranda patrauklumą. Taip iš dalies yra todėl, kad gamybinė veikla perkeliama už Europos ribų. Susidaro užburtas ratas – kartą perkėlus, perkeliama ir toliau. EESRK iš ET platformų tikisi, kad jos skleis informaciją apie įvairių pramoninės gamybos procesų svarbą.

1.14 ES pramonės nuosmukis gali turėti padarinių ET platformoms. ES pramonė praranda pasaulinės lyderės pozicijas. Palyginus su kitais pasaulio kraštais čia mažiau rizikuojama ir trūksta verslumo.

1.15 ET platformų veikloje tarp strateginių jos elementų turi būti vietos ir turi būti skiriama daugiau dėmesio į žmonių poreikius orientuotam švietimui, mokymuisi ir mokymui. Šiuo tikslu reikėtų užmegzti nuolatinis glaudžius ryšius su atitinkamomis ES sektorių socialiniame dialoge dalyvaujančiomis profesinėmis organizacijomis ir Užimtumo socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų taryba (EPSCO).

1.16 ET platformos taip pat gali turėti didelės įtakos sprendžiant socialines ir visuomenei aktualias problemas, pavyzdžiui, viešojo švietimo ir profesinio mokymo bei švietimo sistemas gali perorientuoti taip, kad jos atitiktų Europos pramonės ir gamybos sektorių poreikius. Daug pastangų reikėtų skirti profesiniam mokymui ir perkvalifikavimui, kad darbuotojai būtų pasirengę dirbti su mokslininkų išrastomis novatoriškomis gamybos technologijomis ir produktais. Su naujomis aukšto lygio technologijomis sugebės dirbti tik kvalifikuoti, nuolatinį darbą turintys žmonės.

2. Europos technologinių platformų atsiradimas ir istorija

2.1 2003 m. kovo mėn. ES Taryba pareiškė, kad reikia stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę ir šiuo tikslu kurti praktinę technologinę patirtį, pramonės atstovus, reguliuotojus ir finansų įstaigas vienijančias Europos technologijų platformas.

2.2 Platformos sumanytos kaip pramonininkų kuruojami forumai, kurių tikslas – nustatyti vidutinės trukmės ir ilgalaikius mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros tikslus ir rengti veiksmų planus. Jų siekis buvo padėti didinti sinergiją tarp įvairių mokslinių tyrimų dalyvių, nustatyti tam tikras prioritetines technologinės veiklos sritis, kuriose ES siekia augimo, konkurencingumo ir tvarumo.

2.3 Europos Komisija palankiai įvertino platformų kūrimąsi ir išvelgė jų tarpininkavimo naudą. Šiandien Europos Komisija yra stebėtoja ir yra pasirengusi struktūruotam dialogui dėl mokslinių tyrimų prioritetų. ET platformos – nuo Europos Komisijos nepriklausomos ir jai nepavaldžios organizacijos. Komunikacija vykdoma per Europos Komisijos CORDIS svetainę, reguliariai rengiamuose ET platformų vadovų seminaruose ir skelbiama ETP naujienlaiškyje.

2.4 Kai kurios ET platformos veikia kaip laisvos struktūros tinklai ir jų nariai susitinka tik kartą per metus. Kitos gi turi teisiškai reglamentuotą struktūrą ir renka nario mokesčius. Visos ET platformos vienija suinteresuotuosius subjektus, yra sutarusios dėl bendros vizijos ir parengusios strategines mokslinių tyrimų darbotvarkes. ET platformos, vystomos per pramonės ir viešojo sektoriaus mokslininkų ir nacionalinės valdžios atstovų dialogą; jos taip pat padeda siekti bendro sutarimo ir veiksmingiau derinti investicinę veiklą.

2.5 ET platformos puoselėja gerą viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir labai prisideda prie Europos mokslinių tyrimų žinių erdvės kūrimo plėtrai užtikrinti. Tokia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė gali spręsti technologines problemas, galinčias turėti tiesioginės įtakos tvariam vystymuisi, viešųjų paslaugų teikimo kokybės gerinimui ir tradicinių pramonės sektorių restruktūrizavimui.

3. ET platformos ir pramonės permainos

3.1 Pramonės permainos⁽¹⁾ – nenutrūkstamas procesas, priklausantis nuo daugelio veiksnių, pavyzdžiui, nuo rinkos tendencijų, organizacinių, socialinių, visuomenės ir struktūrinių pokyčių, taip pat nuo technologinių inovacijų, kuriomis tobulinami gamybos procesai ir produktai.

3.2 Nenutrūkstamas yra ir inovacijų diegimo procesas. Inovacijos – vienas svarbiausių įtaką pramonės permainoms darančių veiksnių, nes nauji moksliniai išradimai visą laiką perkeliama į realią gamybos grandinę. Inovacijos yra ir stipriausia visuotinės konkurencijos ES gamybos ir paslaugų sektoriuose varomoji jėga.

3.3 Reikėtų rimtai pagalvoti apie tai, kad inovacijų procesui Europoje skiriama nepakankamai finansinių išteklių. ET platformos – jau veikianti ir veiksminga priemonė, galinti pasiūlyti konkrečių, inovacijoms ir pramonės politikos įgyvendinimui reikalingų sprendimų.

⁽¹⁾ EESRK nuomonė „Pramonės permainos: dabartinė padėtis ir perspektyvos. Bendras požiūris“, OL C 010, 2004 1 14, p. 105–113.

3.4 Pramonės permainų pobūdį ir esmę daugiausia sąlygoja inovacijos, o ET platformos vis dažniau tampa konkrečia fizine vieta, kur inovacijos gimsta. ET platformų veikla yra orientuota į prietaikas pramonėje, kurios daro poveikį gamybos procesams, produktams, darbo organizavimui ir darbo sąlygoms.

3.5 Europos institucijos rekomenduoja užtikrinti, kad ET platformose būtų proporcingai atstovaujama visiems suinteresuotiesiems subjektams. Ypač pageidautina, kad ES institucijos visomis įmanomomis priemonėmis remtų mažąsias ir vidutines įmones ar į įmonę (pavyzdžiui, į žinių kooperatyvą) susibūrusius ekonomikos mokslo darbuotojus, kad šios Europoje itin populiarios įmonės galėtų aktyviai dalyvauti platformų veikloje. Platformų veiklos sąnaudos užkerta kelią mokslinių tyrimų darbe dalyvauti mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei universitetams.

3.6 Turint omenyje ET platformų mastą ir reikšmę Europos Sąjungoje (tai – savanoriškai įsteigti subjektai, atviri visoms suinteresuotosioms šalims), būtina reikia pripažinti, kad jos atlieka itin svarbų vaidmenį įgyvendinant ES politiką.

3.7 Perėjimas prie tvaresnės gamybos ir paslaugų Europos Sąjungoje, taip pat strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimas labai priklausys nuo to, kokias realias inovacijas ET platformos galės pasiūlyti ateinančių dešimtmetį.

3.8 Realios ir konkrečios inovacijos ir pramonės permainos gali būti įgyvendintos lygiagrečiai kuriant novatoriškus procesus (produktus), ugdant reikalingus įgūdžius ir organizuojant darbą taip, kad inovacijos ir permainos būtų visapusiškai įdiegtos gamyboje ir paslaugų sektoriuje.

3.9 Kai kurių ET platformų veikla organizuojama taip, kad nuo pat pradžių jų strateginėse mokslinių tyrimų darbotvarkėse atsižvelgiama į socialinius inovacijų proceso aspektus, numatoma su būsimais žmogiškųjų išteklių poreikiais susijusi veikla ir tai paprastai yra daroma glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis ES sektorių socialiniame dialoge dalyvaujančiomis profesinėmis organizacijomis, su kuriomis platformos taip pat keičiasi informacija.

3.10 Atsižvelgdama į savo sandarą ir stiprius ryšius su pagrindiniais ES sektoriais, EESRK CCMI komisija išanalizavo padėtį įvairiose pramonės šakose ir pateikė rekomendacijų kitoms ES institucijoms ir valstybėms narėms, darydama tai nebiurokratiškai, laikydamosi principo „iš apačios į viršų“. CCMI komisija nori padėti įgyvendinti ES pramonės politiką ir norimas pramonės permainas.

4. ET platformų įtaka moksliniams tyrimams ir inovacijoms

Europos Komisija parengė ir įgyvendino ne vieną iniciatyvą, kuria buvo siekiama sustiprinti ET platformas ir pramonės veiksmus ir įtvirtinti technologijomis paremtą politiką.

4.1 Kai kuriose ET platformose strateginės mokslinių tyrimų darbotvarkės įgyvendinamos remiantis jungtinėmis technologijų iniciatyvomis. Tik kelete ET platformų dėl tikslų masto ir aprėpties įprastų bendrojoje mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje numatytų priemonių nepakanka. Jose, norint apčiuopiamų

rezultatų, reikia specialaus mechanizmo, kuris užtikrintų mokslinių tyrimų tikslams pasiekti reikalingą vadovavimo ir koordinavimo lygį. Šiems poreikiams patenkinti buvo sukurta „jungtinių technologijų iniciatyvų“ sąvoka.

4.2 2009 m. kovo mėn. buvęs už mokslą ir mokslinius tyrimus atsakingas Komisijos narys susitiko su aukšto lygio pramonės atstovais. Susitikime aptarta, kaip sekasi įgyvendinti naujas mokslinių tyrimų priemones – viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektus, ir apsvarstyti šių priemonių įgyvendinimo prioritetai. Šiais prioritetais ir priemonėmis pasinaudota įgyvendinant šias iniciatyvas: „ateities gamyklos“, „energetiškai efektyvūs pastatai“ ir „ekologiški automobiliai“. Visos jos įtrauktos į 2008 m. lapkričio mėn. patvirtintą ES ekonomikos atgaivinimo planą.

4.3 Visi trys partnerystės projektai yra labai reikšmingi skatinant mokslinių tyrimų veiklą trijuose didžiuosiuose pramonės sektoriuose (automobilių, statybos ir gamybos), kurie ypač stipriai nukentėjo nuo ekonomikos nuosmukio ir kuriuose inovacijos gali labai prisidėti prie ekologiškesnės ir tvaresnės ekonomikos.

4.4 2008 m. Europos Sąjungos patvirtintą Europos strateginį energetikos technologijų planą reikia vertinti kaip pirmą žingsnį link ES energetikos technologijų politikos kūrimo. Planas padeda priimti sprendimus ES energetikos politikos srityje ir jo tikslas yra

- paspartinti žinių plėtojimą, technologijų perdavimą ir įsisavinimą;
- išlaikyti Europos Sąjungos lyderės pozicijas mažo anglies dioksido kiekio energetikos technologijų srityje;
- padėti mokslininkams transformuoti energetikos technologijas, kad būtų įgyvendinti 2020 metų energetikos ir klimato kaitos tikslai;
- padėti iki 2050 m. įgyvendinti pasaulinius perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos tikslus.

Europos strateginį energetikos technologijų planą pradėta įgyvendinti parengus Europos pramonės iniciatyvas, kuriomis vadovaujantis viešosios ir privačiosios partnerystės projektuose dalyvauja ir rizika dalijasi pramonės atstovai, mokslo bendruomenė, valstybės narės ir Europos Komisija. Reikia paminėti ir 2008 metais pradėjusį veikti Europos energijos mokslinių tyrimų aljansą, kurio tikslas – atskirų mokslinių tyrimų organizacijų vykdomą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą suderinti su Europos strateginio energetikos technologijų plano prioritetiniais poreikiais ir ES lygmeniu parengti jungtinę bendrąją programą

4.5 ES pirmaujančios rinkos iniciatyva siekiama paremti šešių didžiųjų sektorių veiksmus ir sumažinti kliūtis, trukdančias teikti rinkai naujus produktus ar paslaugas. Veiksmų planus kartu įgyvendina Europos Komisija, valstybės narės ir pramonė. Politikos priemonės apima reguliavimą, viešuosius pirkimus, standartizavimą ir pagalbinę veiklą. Pirmaujančios rinkos iniciatyva skirta šioms rinkoms: e. sveikatos, apsauginės tekstilės gaminių, tvarios statybos, antrinio perdirbimo, biologinių produktų ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos.

5. Europos technologijų platformos. SWOT (pranašumų, trūkumų, galimybių ir grėsmių) analizės rezultatai

5.1 Turint omenyje tai, kad ET platformų šiandien yra labai daug, akivaizdu, kad ankstesnės jų veiklos apimtys (rezultatai) buvo kitokios ir kad ateityje jos taip pat keisis. Todėl Komitetas atliko pradinę analizę, norėdamas išsiaiškinti, kokios pagrindinės varomosios jėgos skatina tobulėti (pranašumai ir galimybės) ir, svarbiausia, kas labiausiai trukdo (trūkumai ir grėsmės).

5.2 Pranašumai

- ET platformos vienija visus suinteresuotuosius subjektus: mokslinių tyrimų centrus ir universitetus, pramonę (didžiuosius dalyvius ir MVI), įrenginių gamintojus, pelno nesiekiančias ir komercines organizacijas, asociacijas, valdžios institucijas ir sąjungas,
- platformoje labai aiškiai paskirstyti „vaidmenys“ ir aiškiai atspindėta atitinkamo sektoriaus hierarchinė struktūra. Suinteresuotieji subjektai turi bendrą viziją, veiksmų planą ir įgyvendinimo planą,
- daug pastangų ir didelę paramą ET platformoms skiria pramonė – viena iš svarbiausių ES ekonomikos atramų. Impulsą ET platformų veiklai duoda pramonė, todėl ir jų iniciatyvos yra skirtos pramonei. ET platformų indėlis turi įtakos ne tik technologiniams ir mokslinių tyrimų poreikiams, bet ir technologijų perdavimui,
- ET platformos yra lanksčios, o jų valdymo struktūra minimali; jos sutelkia „pajėgas“ ir išteklius,
- su ET platformomis susiję pramonės sektoriai vertės grandinėje užima labai svarbią vietą: daugelis inovacijų priklauso nuo tipinių technologinių procesų (pavyzdžiui, nuo gamybos, apdirbamosios pramonės, miškininkystės ir robotų technikos) ir medžiagų (cheminių medžiagų ir plieno). Taigi į technologinius procesus ir medžiagas diegiamos inovacijos tarsi katalizatorius veikia ES inovacijas apskritai,
- ET platformos sprendžia ir visuomenei aktualius iššūkius. Jų veiklos sritis turi didelės įtakos visuomenei, nes daro poveikį augimui ir pridėtinės vertės turinčių darbo vietų kūrimui. ET platformos reaguoja į opiausias strategines problemas (pavyzdžiui, bioekonomikos, žaliavų ir efektyvaus išteklių naudojimo),
- kai kurios ET platformos visose ES šalyse turi nacionalines ir regionines technologijų platformas,
- švietimas laikomas strateginiu platformų elementu,
- esama iš veikiančių ET platformų kilusių įgyvendinimui skirtų darinių (pavyzdžiui, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė, klasteriai ir kt.).

5.3 Trūkumai

- ET platformos turėtų strategiškai mąstyti, vengti siaurų lobistinių interesų ir neprarasti orientyrų. Gali atsitikti taip, kad ET platformose bus dubliuojama arba pernelyg suskaidoma veikla,

- kai kuriais atvejais ET platformų veikloje dominuoja didieji „žaidėjai“,
- nelengva atpažinti ir ET platformoms priskirti nuopelnus dėl galutinių prietaikų ir inovacijų:
  - apie ET platformas tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuose žinoma vis dar nedaug,
  - į jų veiklą įsitraukti nelinkusios nevyriausybinės organizacijos,
  - valstybėse narėse sukurtos „kopijos“, t. y. nacionalinės ir regionų technologijų platformos) paprastai sėkmės nesulaukė.
- reikėtų daugiau pastangų, kad atsirastų daug sektorių apimanti perspektyva ir būtų suderinti suinteresuotųjų subjektų interesai ir jų tarpusavio bendravimas,
- ET platformos turėtų pagerinti savo komunikacijos politiką ir rezultatų sklaidą.

5.4 Galimybės

- nuo ET platformų labai priklauso ES „pramonės politikos“ sėkmė. Susijusių nacionalinių ir regionų technologijų platformų struktūra yra tokia pati kaip ir ET platformų, tik jos veikia valstybių narių lygmeniu. Jos padeda geriau koordinuoti platformas ir didina veiksmingumą. Glaudžiau bendradarbiaujant su ET platformomis būtų galima pagerinti ES, nacionalinių ir regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų programų koordinavimą ir geriau jas suderinti,
- ET platformos įgis daugiau svarumo, jeigu spręsdamos visuomenei rūpimas problemas atsižvelgs į platesnę strategiją ir užsiims ne vien tik moksliniais tyrimais, bet ir inovacijomis,
- siekiant paskatinti inovacijas viešajame ir privačiajame sektoriuose, buvo nustatyti tam tikri prioritetai: išteklių ir energijos vartojimo efektyvumas procesų pramonėje (SPIRE), Biopramonės viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės, Europos vandens, žaliavų ir pažangiųjų miestų inovacijų partnerystės (kartu su Europos strateginiu energetikos technologijų planu (SET) ir EMIRI),
- ET platformos prašo Europos Komisijos aktyviau imtis koordinavimo paramos veiklos, kad būtų bendradarbiaujama vertės grandinėje ir efektyviau vyktų supaprastinimo darbas. ET platformų darbas būtų veiksmingesnis, jeigu būtų gerinamas tarptautinis bendradarbiavimas, būtų pasitelkiamos geriausios pasaulio žinios, jos sukumerinamos ir pritaikomos ES,
- ET platformos turėtų apimti paklausos diktuojamas novatoriškas priemones, kurios savo ruožtu papildytų mokslinių tyrimų veiklą ir nuo to paspartėtų jų įsisavinimas rinkoje,
- ET platformos galėtų aktyviau informuoti apie tai, kokią didelę įtaką įvairūs pramoninės gamybos procesai daro Europos socialinei apsaugai ir gerovei,
- ET platformų veikloje turi būti vietos į žmonių poreikius orientuotam švietimui, mokymuisi ir mokymui.

5.5 Grėsmės

- ET platformų teigimu, veikai vykdyti joms trūksta lėšų,
- ES pramonės nuosmukis gali turėti padarinių ET platformoms. ES pramonė praranda pasaulinės lyderės pozicijas. Palyginti su kitais pasaulio kraštais, Europos Sąjungoje mažiau rizikuojama ir trūksta verslumo. Tai turi neigiamų pasekmių pramonei,
- ET platformų veikla būtų veiksmingesnė, jeigu sklandžiau vyktų ES reguliavimo bazės supaprastinimas (įskaitant dalyvavimą ES projektuose), jeigu būtų kryptingiau siekiama, kad skirtingų institucijų iniciatyvos nebūtų tokios padrikos ir kad tarp jų nebūtų konkurencijos, jeigu būtų geriau koordinuojamos įvairios politikos sritys ir institucijose ateityje šiam klausimui būtų skiriama daugiau dėmesio,
- gamybos procesai ir su gamyba susijusi mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla plačiosios visuomenės (ypač jaunimo) akyse praranda patrauklumą. Taip iš dalies yra todėl, kad gamybinė veikla perkeliama už Europos ribų.

6. ET platformų tarpusavio bendradarbiavimas ir jų bendradarbiavimas su Europos Komisija

ET platformos uoliai įgyvendina Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą. Šiuo metu ET platformos prisideda prie programos „Horizontas 2020“ rengimo (teikia informaciją ir pasiūlymus) ir siekia, kad programa atitiktų realius Europos visuomenės (ypač gamybos ir paslaugų sektorių) poreikius.

6.1 „Horizontas 2020“

6.1.1 Programa „Horizontas 2020“ – strategijos „Europa 2020“ pavyzdinę iniciatyvą „Inovacijų sąjungą“ įgyvendinanti priemonė. Ja siekiama užtikrinti Europos konkurencingumą pasaulyje. Programa numatyta 2014–2020 m. laikotarpiui. Jos biudžetas – 80 milijardų eurų. Programa – viena iš priemonių skatinti Europoje augimą ir kurti naujas darbo vietas. Programa „Horizontas 2020“

- sustiprins ES pozicijas mokslo srityje,
- sustiprins lyderės pozicijas pramoninių inovacijų srityje. Numatytos didelės investicijos į esmines technologijas, geresnės galimybės pasinaudoti kapitalu ir parama mažosioms ir vidutinėms įmonėms,

— padės spręsti visiems europiečiams rūpimus klimato kaitos, tausaus transporto plėtojimo ir judumo klausimus.

6.1.2 Remiantis programa „Horizontas 2020“ bus galima spręsti visuomenei iškilusius iššūkius – ji padės mažinti atotrūkį tarp mokslinių tyrimų ir rinkos. Į šį į rinkos poreikius orientuotą planą įeina ir partnerystės projektų su privačiu sektoriumi ir valstybėmis narėmis kūrimas.

6.1.3 Programą „Horizontas 2020“ papildys tolesnės priemonės, padėsiančios suplanuoti ir iki 2014 metų sukurti Europos mokslinių tyrimų erdvę. Šiomis priemonėmis bus siekiama panaikinti kliūtis, trukdančias sukurti tikrą bendrąją žinių, mokslinių tyrimų ir inovacijų rinką.

6.2 „Europa 2020“

6.2.1 „Europa 2020“ – tai ES augimo strategija ateinančiam dešimtmečiui. ES turėtų tapti pažangia, tvaria ir integracine ekonomika. Šie trys vienas kitą papildantys prioritetai turėtų padėti Europos Sąjungai ir valstybėms narėms užtikrinti aukštą užimtumo, produktyvumo ir socialinės sanglaudos lygį.

6.2.2 Kalbant konkrečiai, ES nusistatė penkis ambicingus tikslus, apimančius užimtumą, inovacijas, švietimą, socialinę įtrauktį ir klimatą (energetiką). Juos numatoma pasiekti iki 2020 metų. Visos valstybės narės kiekvienoje iš šių sričių patvirtino savo nacionalinius tikslus. Strategija bus vykdoma įgyvendinant konkrečius ES ir nacionalinius veiksmus.

6.3 ET platformų vaidmuo ateityje

6.3.1 Manoma, kad ET platformų vaidmuo ateityje nesumenks. Be to, ET platformos gali padėti įgyvendinti Europos Komisijos priemones. Kai kurios iš jų jau išbandytos septintojoje bendrojoje programoje. Tikimasi, kad Europos Komisija programoje „Horizontas 2020“ panaudos daugiau įgyvendinimo priemonių (net jeigu skaičius bus ribotas), tokių kaip viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektai ir jungtinės technologijų iniciatyvos.

6.3.2 Pramonininkai ir platesnis suinteresuotųjų subjektų ratas yra tvirtai pasiryžę remti pirmiau minėtų priemonių įgyvendinimą. Iš viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų reikėtų paminėti šiuos: *Išteklių ir energijos vartojimo efektyvumas gamybos procese (SPIRE)*, *Energetinių medžiagų pramoninių mokslinių tyrimų iniciatyva (EMIRI)* ir *Moksliniai tyrimai būsimiems infrastruktūros tinklams Europoje (reFINE)*.

2012 m. liepos 11 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas

Staffan NILSSON